

Indholdsfortegnelse

Side

Kort overblik	1
Tidsbillede	2
Mogens Lauridsen Tordsen og Kirsten Søffrensdtr.	3
Oversigt over kildemateriale	5
Kildemateriale	6

Laur. Nielsen Tordsen & Margrete -datter	Søffren -sen & Anna -datter	Ane nr. 5916/5917 5918/5919
Mogens Lauridsen Tordsen og Kirsten Søffrensdatter Busene		2958/2959
Anna Mogensdatter Magleby		1479
Karen Pedersdtr. Bilde Magleby		739
Giertrud Jensdatter Tostrup		369
Jens Diderichsen Keldbylille		184
Didrich Jensen Tøvelde		92
Anders Didriksen Tøvelde		46
Karen K. Andersdatter Tøvelde		23
Mette K. Nielsdatter Hjelm		11
Dora Pedersen Hjelm		5
Leo Sørensen Åbyhøj		2
Grete A./Emil H. Sørensen Lind/Værløse		1

MOGENS LAURIDSEN TORDSEN & KIRSTEN SØFFRENSDATTER

Mogens Lauridsen Torsen er født ca. 1643 i Busene som søn af Laurids Nielsen Torsen og Margrete -datter.

Kirsten Søffrensdatter's er født omkring 1631 som datter af Sørensen og Anna -datter.

Mogens Lauridsen Torsen og Kirsten Søffrensdatter bliver gift i 1665. De bosætter sig i Busene. Her får de en datter i 1671. Mogens Lauridsen Torsen dør i Busene i 1714, Kirsten Søffrensdatter samme sted i 1718.

Tidsbillede

Horsens med omkringliggende agerland, set fra syd

Mens der i de danske købstæder i dag normalt ikke ses skyggen af landbrug, forholdt det sig anderledes på Mogens Lauridsen Tordsen og Kirsten Søffrensdatter's tid. Da hørte der til hver købstad en bymark, som blev dyrket af forskellige af byens borgere. Nogle ejede selv deres jorder, mens andre blot dyrkede den.

Jorddyrkingen kunne, som for eksempel i Horsens, være reguleret ved et såkaldt videbrev.

Videbrevet for Horsens bymark indeholder blandt andet bestemmelser for

- markskelsgårdenes vedligehold,
- hjemtagning af træ fra skoven,
- gravning af diger og grøfter omkring skoven,
- pløje- og såtider
- slåning af eng og græs
- kornhøst og
- græsning på markerne.

Bestemmelserne var på visse punkter ret detaljerede. For eksempel skulle materialet til gårdene være torn, el eller hassel, som blev hugget i skoven i marts måned.

Bestemmelserne foreskrev også, at lodsejerne i fællesskab skulle beslutte, hvornår der måtte sås og høstes, og hvornår heste og køer måtte sættes ud på de høstede områder (måtte ævredgræsse).

At overlade en afhøstet mark til græsning kaldtes derfor "at opgive ævred".

Kilde: Tidsskriftet SKALK, nr.6/2001.

Mogens Lauridsen Tordsen og Kirsten Søffrensdatter

Mogens Lauridsen Tordsen er vokset op hos sine forældre i Busene sammen med 10 søskende.

Han bliver gårdmand omkring 1664, måske på sin fars gård, da denne dør i 1663.

Mogens og Kirsten gifter sig i 1665, han ca. 22 og hun ca. 34 år gammel, i Magleby kirke, som det fremgår af kirkebogen:

**Dom. 18 Trin. Mogens Lauritzøn
 Kirsten Søffrensd. i Butzene.** }

De bosætter sig på Mogens'es gård i Busene, gård nr. 3, af hartkorn lidt over 2 tønder.

Her får de en datter:

1. 1671, 17.dec. - **Anna Mogensdatter.**

I 1685 består gården af 19 fag hus og har en besætning på

- 2 heste, 2 hopper, 2 føl,
- 2 køer, 1 kalv,
- 3 får, 4 lam,
- 3 svin,
- 7 høns og 5 gæs.

Datteren Anna Mogensdatter (ane nr. 1479) gifter sig i 1693 med Peder Jensen Bilde (ane nr. 1478).

Ved udbetaling af erstatninger i 1708 i forbindelse med Hestgardens overgreb i årene 1685 til 1697 modtager Mogens et beløb på lidt over 3 Rigsdaler.

Mogens Lauridsen Tordsen dør i 1714, ca. 72 år gammel.

Kirsten Søffrensdatter dør i 1718, ca. 87 år gammel.

Oversigt over kildemateriale

1. Kirkebøger for Magleby sogn	1645 -
2. Jordebogen i anledning af den store misvækst	1661
3. Justitsprotokoller for Mønbo herred	1685 -
4. Diverse sager vedr. Møn og dens inddeling til ryttergods	1684 - 1690
5. Rentekammer I, vejl. arkivregistraturer	1691 - 1697
6. Landgildejordbøger	1732
7. Møns amtsregnskaber	1661 - 1796

I det følgende refererer tallene i () til ovennævnte kilde-
materiale-numre.

Kildemateriale

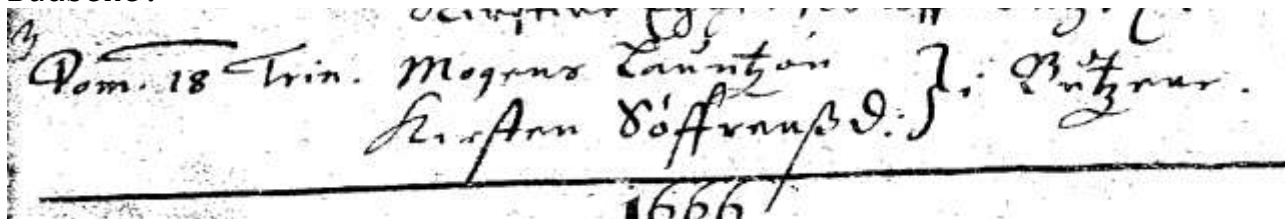
(2) Jordebogen i anledning af den store misvækst:

1664, 9.jun., Busene.

Mogens Laursens gaard er afbrot: Af alhuset 7 væggerom, kan koste at opbygge 35 Dl.

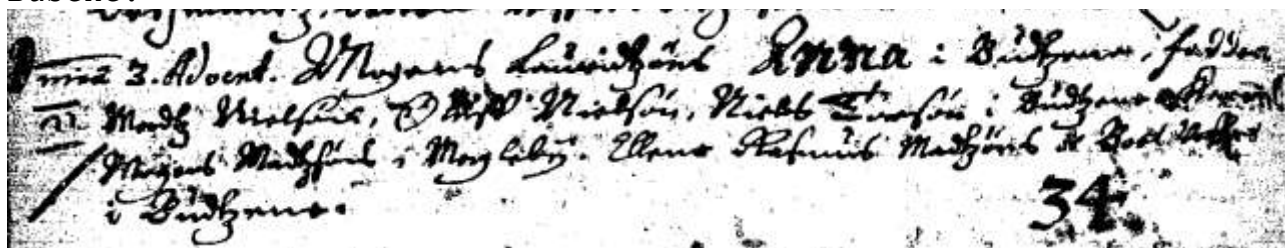
(1) Kirkebøger for Magleby sogn:

1665, 24.sep. trol. Mogens Lauritsen og Kirsten Søffrensdtr. i Budsene:

1671, 17.dec. døbt Mogens Laursens datter i Busene Anna.

Faddere: Mads Nielsen, Oluff Nielsen, Niels Torsen i Busene, Karen Mogens Madsen i Magleby, Ellene Rasmus Madsens og Boel Wæffers i Busene.

(4) Diverse sager vedr. Møn og dens inddeling til ryttergods:

Besætningsopgørelse 1685.

Busene.

Mogens Laursen: 3 td. rug, 4 td. byg, 1 td. 6 sk. aure, $\frac{1}{2}$ sk. erter, 2 heste, 2 hopper, 2 føl, 2 køer, 1 kalv, 3 faar, 4 lam, 3 svin, 7 høns, 5 gæs, 19 fag huus.

(5) Rentekammer I, vejl. arkivregistraturer:

XII.

2243.280.

Kommission af 14.feb.1691 til at undersøge forskellige forhold vedrørende livgardens kvarterer og bøndernes tilstand på Møn.

Bind 1.

Opgørelse over besætninger før garden kom.

Busene.

Hans Torsen: 4 bæster, 2 køer, 5 får, 6 svin, 2 gæs.

(1) Kirkebøger for Magleby sogn:

1691, 13.sep. begravet Mogens Lauridsens hustrus moder Anna af Budsene, ætas 109 aar:

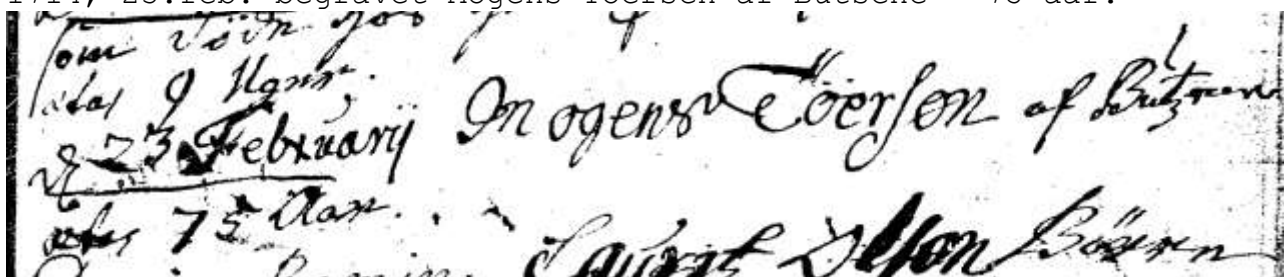

(3) Justitsprotokoller for Mønbo herred:
Udbetaling af erstatninger efter von Plessen 1708-1709.
Budsene, gaard nr. 3.
Hartkorn: 2 td. 1 sk.

Mogens Laursen ved gaard i de 12 aar (1685-1697).
Erstatning 3 rd. 3 mk. 12½ sk.

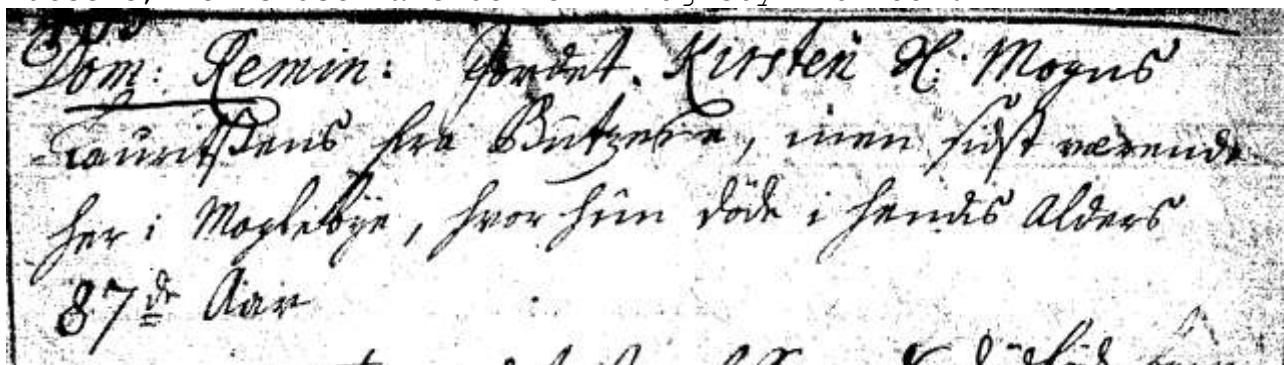
Mogens Laursen og hustru lever, og som han self var sengeliggende, saa var Michel Hansen her ibm. af ham fuldmægtiget, og blef derpaa til ham strax leveret forestaaende penge.

(1) Kirkebøger for Magleby sogn:
1714, 23.feb. begravet Mogens Toersen af Budsene - 75 aar:

Tom Toorn yoo
af Budsene
23. Februarij Mogens Toersen af Budsene
af 75 Aar.
Laurits Møn Bøen

1718, 13.mar. begravet Kirsten, sal. Mogens Lauritsens hustru i Budsene, men sidst værende her i Magleby - 87 aar:

Tom: Lemm: Gombt. Kirsten H. Mogens
Lauritsens hustru fra Budsene, som sidst værende
her i Magleby, som sin død i sin 87de Aar

(6) Landgildejordbøger:
Jordebog for 1732.
Budsene, gaard nr. 3.
Mogens Laursen, nu Hemming Nielsen Frimand.
Hartkorn: 2 td. 4 sk. 2 fk. 2 4/5 alb.
Landgilde: 1 td. 2 skp. rug, 2 td. 4 skp. byg.